

Olsztyn, dnia 10 października 2016 r.

PS-V.431.6.2016

Pan
Andrzej Szymborski
Burmistrz Pisz
ul. Gustawa Gizewiusza 5
12-200 Pisz

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu Burmistrzowi treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Miejskim w Pisz, ul. Gustawa Gizewiusza 5, 12-200 Pisz, NIP: 849-10-01-868, REGON: 000526506, w siedzibie jednostki kontrolowanej oraz na grobach i cmentarzach wojennych na terenie gminy Pisz.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli stanowiska pełnili:

- Andrzej Janusz Szymborski – Burmistrz Pisz, wybrany w wyborach bezpośrednich 30 listopada 2014 r., urząd objął w dniu 12 grudnia 2014 r., tj. z chwilą złożenia ślubowania wobec Rady Miejskiej w Pisz.

[Dowód: akta kontroli str. 1-3]

- Elżbieta Sadłowska – Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej i Inwestycji w Urzędzie Miejskim w Pisz, na zajmowanym stanowisku od 1 kwietnia 2008 r.

[Dowód: akta kontroli str. 4]

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, w składzie:

- Jan Kosiorek – Kierownik Oddziału Ochrony Dziedzictwa Narodowego i Rehabilitacji z zamiejscowymi stanowiskami pracy w delegaturze Urzędu w Elblągu i w Ełku w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – legitymacja służbowa nr 49/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, pełniący funkcję przewodniczącego zespołu, na podstawie wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego pisemnego, imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.746.2016 z dnia 17 sierpnia 2016 r., który w dniu 17 sierpnia 2016 r. złożył oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 5-6]

- Emilia Orzoł - inspektor wojewódzki w Oddziale Ochrony Dziedzictwa Narodowego i Rehabilitacji z zamiejscowymi stanowiskami pracy w delegaturze Urzędu w Elblągu i w Ełku w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie - legitymacja służbowa nr 48/2014 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli nr FK-VI.0030.745.2016 z dnia 17 sierpnia 2016 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego, która w dniu 17 sierpnia 2016 r. złożyła oświadczenie o braku istnienia przesłanek uzasadniających wyłączenie od udziału w przedmiotowej kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 7-8]

Termin kontroli: kontrola rozpoczęła się i zakończyła w dniu 24 sierpnia 2016 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 14.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: ocena realizacji powierzonych Gminie Pisz zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych.
- okres objęty kontrolą: od dnia rozpoczęcia realizacji zadań objętych Porozumieniem do dnia 24 sierpnia 2016 r.

Jednostka kontrolowana została poinformowana o przedmiotowej kontroli pismem nr PS-V.431.6.2016 z dnia 16 sierpnia 2016 r. W dniu kontroli jednostka była reprezentowana przez Burmistrza Pisz Andrzeja Szymborskiego, któremu kontrolujący okazali stosowne imienne upoważnienia, a także zapoznali z przedmiotem, zakresem oraz sposobem przeprowadzenia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 525 z późn. zm.), w związku z § 5 Porozumienia Nr PS-V.5230.14.51.2016 zawartego w dniu 29 kwietnia 2016 r. pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim a Gminą Pisz w sprawie powierzenia Gminie prowadzenia zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych (Dz. Urz. Woj. Warmińsko-Mazurskiego z 9 czerwca 2016 r., poz. 2436).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Urzędu Miejskiego w Pisz ocenia się pozytywnie.

W wyniku przeprowadzonych czynności ustalono, że w okresie objętym kontrolą zadania wynikające z przedmiotu kontroli realizuje Wydział Gospodarki Komunalnej i Inwestycji. Wskazuje na to zapis w § 23 pkt 36 lit. d przedłożonego regulaminu

organizacyjnego stanowiącego załącznik do Zarządzenia Nr 26/16 Burmistrza Pisz z dnia 2 marca 2016 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Pisz, w brzmieniu: „utrzymywanie grobów i cmentarzy wojennych”. Wydział podlega bezpośrednio Zastępcy Burmistrza Pisz.

[Dowód: akta kontroli str. 9-17]

Obowiązki wynikające z powierzonych gminie zadań wykonuje inspektor w Wydziale Gospodarki Komunalnej i Inwestycji. Kontrolowane zadania zostały ujęte w części III pkt 27 zakresu czynności pracownika, w brzmieniu jak w regulaminie organizacyjnym Urzędu. Bezpośrednim przełożonym pracownika jest Naczelnik Wydziału Gospodarki Komunalnej i Inwestycji.

Informacji i wyjaśnień kontrolującym udzielał pracownik realizujący powierzone zadania, który ponadto udostępniał niezbędne dokumenty objęte przedmiotem kontroli.

[Dowód: akta kontroli str. 18-21]

Z okazanej kontrolującym dokumentacji wynika, że na stanowisku pracy znajduje się teczka oznakowana symbolem i hasłem klasyfikacyjnym według jednolitego rzeczowego wykazu akt, tj., 414 „Opieka nad pomnikami i miejscami pamięci” (kat. A). Teczka, posiadająca spis spraw, zawiera m.in. informację o realizacji środków finansowych i zadań rzeczowych w zakresie cmentarnictwa wojennego za 2015 r. i planu w tym zakresie na rok 2016, korespondencję prowadzoną z Wydziałem Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie związaną z: przejęciem w 2016 r. zadań z zakresu administracji rządowej, dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych, weryfikacją miejsc pochówku żołnierzy Armii Czerwonej, a ponadto wnioski PCK o dokonanie wpisu do imiennej ewidencji pochowanych żołnierza Armii Radzieckiej Jępanczincew Nikołaj Dmitrijewicz, umowę z wykonawcami prac na grobach i cmentarzach wojennych, pisma kierowane do właścicieli terenów, na których położone są groby i cmentarze wojenne o wyrażenie zgody na prowadzenie prac porządkowych na tych obiektach.

Zgodnie z załącznikiem nr 2 do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych, symbol 414, do którego przypisane jest hasło „Opieka nad pomnikami i miejscami pamięci”, posiada kat. arch. akt „A”. Tak oznakowane dokumenty przechowywane są wieczyście. W ocenie kontrolujących, ze względu na czasowe znaczenie praktyczne kontrolowanej dokumentacji oraz jej wagę, wskazane byłoby, począwszy od przyszłego roku, gromadzić akta bieżących spraw w teczce oznakowanej symbolem klasyfikacyjnym 7045 i hasłem „Utrzymanie miejsc grzebalnych” z przypisaną kat. B-5, opatrzonej podtytułem np. „groby i cmentarze wojenne”.

Kontrolującym okazano również ewidencję grobów i cmentarzy wojennych prowadzoną w formie wymaganej do Ogólnopolskiej Komputerowej Bazy Cmentarzy Wojennych, w której wykazano 46 odkrytych dotychczas grobów i cmentarzy wojennych na terenie

gminy Pisz. Zbiór ten został oznaczony symbolem 4120 i hasłem „Zabytki nieruchome (cmentarze ewidencja) z kat. arch. akt „A”.

Zespół kontrolny pouczył pracownika o potrzebie przechowywania zgupowanej i kompleksowej informacji o obiektach cmentarnictwa wojennego, konieczności inwentaryzowania kolejnych odkrywanych grobów wojennych oraz aktualizowania kart ewidencyjnych w przypadku prowadzenia na nich prac remontowych, które w istotny sposób wpływają na zmianę ich wyglądu. Powyższe należy dokonać poprzez stosowny opis (zakres prac, data ich wykonania, źródła finansowania), uzupełniony dokumentacją fotograficzną. Pozwoli to na prześledzenie historii obiektu i prowadzonych na nim działań.

Ponadto na stanowisku pracy jest prowadzona księga pochowanych Żołnierzy Radzieckich z II wojny światowej w Pisz. Wpisy do księgi są dokonywane pismem odręcznym, w następującym układzie: lp., nazwisko i imię, imię ojca, pseudonim, data i miejsce urodzenia i zgonu, kto pochowany: żołnierz, jeńiec, ofiara terroru, stopień wojskowy, przynależność do jednostki wojskowej, nr mogiły na cmentarzu/kwaterze, pierwotne miejsce pochowania w przypadku ekshumacji (miejscowość), uwagi.

Spis nazwisk żołnierzy AR jest prowadzony również w formie skorowidza pochowanych, w którym nazwiska występują w układzie alfabetycznym, w celu ułatwienia odszukiwania miejsca pochówku.

Spośród 51 ogółem pochowanych żołnierzy, na dzień kontroli zidentyfikowano 17 osób, personalia pozostałych 34 nie są dotychczas znane. Sprawdzone wrywkowo numery pozycji i mogił w księdze pochowanych odpowiadają numeracji przy nazwiskach żołnierzy wymienionych w skorowidzu pochowanych.

[Dowód: akta kontroli str. 22-27]

Część obiektów cmentarnictwa wojennego jest objętych prawną ochroną konserwatorską na podstawie wpisu do rejestru zabytków bądź ujęcia ich w ewidencji zabytków. Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami do dnia kontroli nie występowała potrzeba podejmowania uzgodnień z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w przypadku tych obiektów, bowiem zaplanowane na bieżący rok prace mają charakter porządkowo-pielęgnacyjny.

[Dowód: akta kontroli str. 28-29]

Zadania będące przedmiotem kontroli Gmina Pisz przejęła na mocy Uchwały Nr XXX/230/16 Rady Miejskiej w Pisz z dnia 21 kwietnia 2016 r. w sprawie prowadzenia zadań z zakresu administracji rządowej dotyczących obowiązku utrzymania grobów i cmentarzy wojennych w roku 2016, i na jej podstawie Burmistrz Pisz w dniu 29 kwietnia 2016 r. zawarł z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim Porozumienie Nr PS-V.5230.10.51.2016. Określone w nim środki finansowe w kwocie 16.000 zł wpłynęły na konto Urzędu Miejskiego w Pisz w dniu 11 maja 2016 r.

[Dowód: akta kontroli str. 30]

W 2016 r. bieżącym utrzymaniem objęto wszystkie ocalałe groby i cmentarze wojenne położone na terenie gminy Pisz. Opiekę nad 29 obiektami Burmistrz Pisz zlecił Piskiemu Zakładowi Aktywności Zawodowej „Wieża” w Pisz. Zgodnie z zawartą pomiędzy stronami umową nr GK.414.8.2015.2016 z dnia 17 czerwca 2016 r., zatrudnione w ZAZ osoby niepełnosprawne wykonują określony zakres prac porządkowych dwukrotnie: w okresie letnim do dnia 25 sierpnia 2016 r. i w okresie jesiennym do dnia 28 października 2016 r. Za wykonanie przedmiotu umowy przysługuje wynagrodzenie w kwocie 16.000 zł, środki te pochodzą z budżetu Wojewody na 2016 r. Zapłata następuje po wykonaniu zleconych prac, na podstawie protokołu odbioru, w terminie 14 dni od dnia dostarczenia faktury.

Ponadto Gmina Pisz zleciła Zakładowi Usług Komunalnych Sp. z o.o. w Pisz świadczenie usług w zakresie utrzymania terenów zielonych w mieście i gminie Pisz, na podstawie umowy nr GK.414.9.2015 z dnia 31 grudnia 2015 r., obejmującej okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. Załącznik do umowy stanowi wykaz 16 grobów i cmentarzy wojennych objętych pracami oraz harmonogramy określające zakres prac i terminy ich wykonywania. Wartość usługi ustalono na kwotę 44.800 zł, którą zaplanowano w budżecie gminy. Wynagrodzenie to płatne jest w 12 miesięcznych ratach po 3.733,33 zł. Na dzień kontroli wypłacono wykonawcy kwotę 26.133,31 zł za realizację przedmiotu umowy w okresie styczeń-lipiec 2016 r.

Z kolei dwuletnią umową zawartą w dniu 22 grudnia 2014 r. z Administratorem Sp. z o.o. w Pisz w przedmiocie świadczenia usług w zakresie zarządzania i obsługi cmentarzy komunalnych w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2017 r., objęto m.in. cmentarz komunalny przy ul. Warszawskiej, na którym znajduje się mogiła 39 żołnierzy Wojska Polskiego z kampanii wrześniowej.

[Dowód: akta kontroli str. 31-47]

Przed rozpoczęciem prac Urząd Miejski w Pisz wystąpił do Nadleśnictwa Drygały i Nadleśnictwa Pisz - zarządców nieruchomości, na których znajdują się obiekty cmentarnictwa wojennego, z prośbą o wyrażenie zgody na przeprowadzenie w bieżącym roku prac konserwacyjno-porządkowych na tym terenie, a także uzyskał wymagane decyzje Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zezwalające na wykonanie prac na mogile żołnierskiej w Lipie Przedniej zlokalizowanej w obrębie rezerwatu przyrody „Jezioro Nidzkie” oraz na mogile żołnierskiej w Czarnym Rogu, zlokalizowanej w strefie ochrony okresowej bielika. O przystąpieniu do prac porządkowych na grobach wojennych położonych na terenach leśnych jest powiadamiany przez wykonawcę właściwy terytorialnie leśniczy.

[Dowód: akta kontroli str. 48-55]

Stan utrzymania grobów i cmentarzy wojennych na terenie gminy jest monitorowany przez odpowiedzialnego za realizację zadań pracownika Wydziału Gospodarki Komunalnej i Inwestycji Urzędu Miejskiego w Pisz, który poinformował zespół kontrolny, że w badanym okresie nie odnotowano aktów wandalizmu, jak też skarg

na stan utrzymania obiektów cmentarnictwa wojennego na terenie gminy Pisz. Nie był sprawowany jakikolwiek patronat społeczny nad miejscami spoczynku ofiar działań wojennych, np. przez uczniów miejscowych szkół.

[Dowód: akta kontroli str. 28-29]

Na dzień kontroli nie wydatkowano przekazanej gminie dotacji z budżetu Wojewody w kwocie 16.000 zł, gdyż zapłata wynagrodzenia następuje jednorazowo po zakończeniu prac przez ZAZ „Wieża” w Pisz. Na realizację powierzonego zadania Gmina Pisz zaplanowała środki własne w kwocie 44.800 zł, z których do dnia kontroli wydatkowała 26.133,31 zł (58% planu).

[Dowód: akta kontroli str. 56]

W dniu kontroli, w obecności [] - pracownika UM w Pisz, przeprowadzono oględziny grobów i cmentarzy wojennych zlokalizowanych na terenie gminy Pisz, z udziałem na części z nich [] - przedstawiciela ZAZ „Wieża” w Pisz. Ze względu na ich dużą ilość (46 obiektów) oraz dostępność i rozproszenie w terenie, przy wyznaczaniu miejsc do wizytacji kierowano się zasadą uzyskania najlepszych efektów oceny stanu faktycznego przy możliwie najmniejszych nakładach. Opierając się na ww. kryteriach oględzinom poddano 10 obiektów cmentarnictwa wojennego:

- 1) kwatery wojenne żołnierzy niemieckich i ofiar cywilnych z I wojny światowej w Karwiku,
- 2) mogiła żołnierza niemieckiego z I wojny światowej w Karwiku (przed służą),
- 3) mogiła zbiorowa żołnierzy niemieckich z I wojny światowej w Karwiku (przy Leśniczówce Kierzek),
- 4) mogiła żołnierzy niemieckich z I wojny światowej w Karwiku (Księżówka),
- 5) mogiła żołnierza niemieckiego z II wojny światowej w Babrostach,
- 6) mogiła zbiorowa żołnierzy rosyjskich z I wojny światowej w Babrostach,
- 7) mogiły żołnierzy niemieckich i rosyjskich z I wojny światowej w Kotle Dużym,
- 8) mogiły żołnierzy niemieckich i rosyjskich z I wojny światowej w Łupkach Kolonii,
- 9) mogiła zbiorowa żołnierzy rosyjskich z I wojny światowej w Pisz, ul. Olsztyńska,
- 10) cmentarz wojenny żołnierzy Armii Radzieckiej w Pisz, ul. Dworcowa.

Przeprowadzona lustracja wykazała, że obiekty te są systematycznie porządkowane i otoczone należną czcią, co świadczy o prawidłowym wypełnianiu przez władze Gminy Pisz oraz podległych pracowników zobowiązań dotyczących utrzymania grobów i cmentarzy wojennych. Kontrolujący zwrócili uwagę na trudności związane z opieką nad obiektami umiejscowionymi z dala od skupisk ludzkich, np. w lesie bądź na jego skraju. We wszystkich tych przypadkach dojazd bądź dojście w celu wykonania prac jest znacznie utrudniony, a po opadach deszczu nawet niemożliwy. W sytuacji, gdy groby wojenne położone są w obrębie cmentarzy ewangelickich, wykonawcy prac karczują

teren tych nekropolii, by ułatwić dojście do właściwych grobów i poprawić ich ogólną estetykę.

[Dowód: akta kontroli str. 57-70]

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny proszę jedynie o rozważenie sugestii zespołu kontrolnego odnoszącej się do oznaczenia teczki dla spraw bieżących, począwszy od roku 2017, tj. symbolem klasyfikacyjnym 7045 i hasłem „Utrzymanie miejsc grzebalnych”, z podtytułem np. „groby i cmentarze wojenne” (kat. arch. B-5).

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki

